

ROOSEVELT HOČE POSREDOVATI MED C.I.O. IN A.F.L.

NA ZGODOVINSKI SESTANEK STA OBE STRANKI POSLALI SVOJE NAJBOLJŠE ZASTOPNIKE

Ce bo predsednik Roosevelt opazil, da pogajanja med zastopniki C. I. O. in A. F. L. uspešno napredujejo, bo aktivno posegel vmes. — Med Lewisom in Greenom se vrši tiha borba za prvenstvo. — Green pravi: — Vrata so odprta. Prvi korak naj store tisti, ki so nas zapustili.

WASHINGTON, D. C., 25. okt. — Zastopniki Ameriške delavske federacije in zastopniki Lewissovega odbora za industrijalno organizacijo so se danes sestali, da sestavijo pogoje za premirje v civilni vojni ameriškega delavstva.

Ameriško delavsko federacijo zastopajo trije, Lewisov odbor pa deset delegatov. Obe delegaciji imata točna navodila svojih voditeljev.

Delavska tajnica Frances Perkins in Warren Madden, predsednik National Labor Relations Boarda, katerima sta obe delavski organizaciji očitali pristranost, upata, da bo na konferenci dosežen sporazum.

Predsednik Roosevelt se zaenkrat še noče vmešavati, kakorhitro bo pa videl, da se stvar obeta ugodno končati, bo aktivno posegel vmes.

Delegatje so možje na svojih mestih. George M. Harrison, načelnik stalnega mirovnega odbora Delavske federacije in predsednik unije železniških klerkov, je znan kot izborni pogajalec.

Nedavno ga je predsednik pohvalil, ker je tako uzorno uravnal sporno zadevo glede železničarskih pokojnin.

Philip Murray, desna roka Johna L. Lewisa, načeluje C. I. O. skupini. On je spreten uradnik in izborni govornik. Poleg Harrisona zastopata Federacijo tudi podpredsednik Mathew Woll in G. M. Bugnizet, predsednik unije električarjev.

Na obrazih izražajo delegati upanje, v njegovih srcih je pa črn pesimizem. Četudi je bilo spočetka rečeno, da se bodo udeležili sestanka brez vsakih predsodkov, je vendar jasno, da ima vsaka stranka svoje smernice natančno začrtane, od katerih se ne bo odstranila niti za las. Dasi ni bilo nikjer objavljeno, se ve, da William Green zahteva: Če pride do združitve, se mora združitve izvršiti edino pod pokroviteljstvom Ameriške delavske federacije. S tem pa seveda Lewis nikakor ni zadovoljen.

Neki Greenov zaupnik je rekel:

— Vrata Delavske federacije so odprta. Odprta so že dve leti. Prvi korak morajo storiti tisti, ki so nas zapustili.

Lewis se je sinoči tajno sestel s Philipom Murrayem. O čemu sta razpravljala, ni znano.

WASHINGTON, D. C., 5. oktobra. — Zastopniki Ameriške delavske federacije in Lewissovega odbora so danes rešili skoro vse formalne zadeve ter se pripravljajo na trenutek, ko bodo predložili svoje mirovne načrte.

Trinajst zastopnikov — trije od AFL in deset od CIO, je imelo danes dve seji v hotelu Willard. Sporazumeli so se glede dnevnega reda, in Geo. Harrison je rekel: — Jutri se bomo lotili najvažnejše zadeve v tem sporu. Oblekli bomo overalls in videli, kar se da storiti.

Kakor znano, so zrno Federacije strokovne unije, dočim temelji Lewisov odbor vso svojo moč na industrijalne organizacije.

Borba med konkurenčnima organizacijama traja že nad leto dni.

Srbi demonstirajo za demokracijo

ROOSEVELTOVA POSLANICA ZA DAN PREMIRJA

Za preprečbo vojne se bo treba poslužiti vsakega porabnega sredstva. — Devetnajsta obletnica.

WASHINGTON, D. C., 25. okt. — Predsednik Roosevelt je izdal za Dan premirja, ki ga bo obhajala Amerika dne 11. novembra, proklamacijo, v kateri pravi, da se bodo Združene države poslužile vsakega praktičnega in uporabnega sredstva za preprečbo vojne. Svet je postal brezpraven, zaničuje in omalovažuje temeljne pravice človeštva, in civilizacija je v nevarnosti.

— Položaj v Evropi in položaj na Daljnem istoku, — pravi predsednik, — nas sili zasledovati politiko miru in obnavljati močno omajano zaupanje med narodi.

11. novembra bo že devetnajsta obletnica dne, ko je bilo na zapadni fronti sklenjeno premirje ter je bila končana najbolj krvava in največja vojna v zgodovini človeštva.

Popoldne se je predsednik posetoval o mednarodnem položaju z državnim tajnikom C. Hullom, ki se je vrnil s svoje-ga obiska v Kanadi.

"EDINOLE DIKTATURA LAHKO REŠI AMERIKO"

CLEVELAND, O., 25. okt. — Pred tujakšnim City Clubom je govoril Raymond Leslie Buller iz New Yorka, predsednik Foreign Policy Association, ter rekel, da se mora Amerika le s pomočjo močne diktature izogniti splošni evropski vojni. Vojna na Kitajskem se bo preko Rusije razširila na Evropo.

— Ameriški narod, — je rekel predavatelj, — je zelo razburljiv ter ljubi pravico in resnico. Živo zanimanje Američanov za vojno na Španskem je dovolj jasen dokaz, da Američane ne more ostati nevtralen. Neutralsnost mišljenja je v tej deželi mogoče le pod pogojem, da uvedena cenzura nad časopisjem, in da je omejeno širjenje informacij. To se pa lahko doseže samo z močno diktaturo.

ZALOSTNA USODA STARCA

Dr. Casimira Magditsa, ki je večeraj umrl v New Yorku, bodo pokopali na Potters Field (newyorškem občinskem pokopališču). Dosegel je starost 100 let ter je stoječasnovo slovel kot izborni zdravnik. Pred šestdesetimi leti se je preselil iz Madžarske v Ameriko. Zdravniške prakse ni izvrševal že dvajset let. Polagoma so mu počela vsa sredstva in je bil zadnja leta na reliefu.

NEMČIJA IN ITALIJA ZA FRANCA

Nemčija bo podpirala Italijo, dokler špansko vprašanje ni rešeno. — Von Ribbentrop se je vrnil iz Rima.

RIM, Italija, 25. okt. — Joachim von Ribbentrop je odpo-toval iz Rima, da poroča kanclerju Hitlerju o uspehu svojega sestanka z Mussolinijem in vnanjem ministrom grofom Galeazzo Ciano.

Von Ribbentrop in Mussolini sta se dogovorila, da v španskem vprašanju ne popustita ničesar več. Von Ribbentrop je tudi zagotovil Mussoliniju, da bo Nemčija podpirala Italijo v trdnem sklepu, da je generalu Francu zagotovljena zmaga.

Rim in Berlin ne bosta nasprotovala, da so tuji prostovoljci odpoklicani iz Španske, toda samo toliko, da premoč generala Franca ni izpremenjena.

Grof Ciano je von Ribbentropu zagotovil, da Mussolini nikakor ne mara, da bi vsled španske državljanske vojne nastala splošna evropska vojna, von Ribbentrop pa je grofu Ciano obljubil, da bo v tem Nemčija Italijo podpirala, dokler špansko vprašanje ni rešeno.

O Ribbentropovem obisku v Rimu ni bilo ničesar uradnega poročano. Italijansko časopisje je samo kratko omenilo, da je prišel von Ribbentrop na privatni obisk v Italijo. Da pa je bil njegov obisk velikega političnega pomena, je razvidno iz tega, da je naglo odpo-toval iz Rima in ni šel s svojo hčerjo na otok Capri, kakor je prvotno nameraval.

BORBA PROTI SIFILISU

American Social Hygiene Association, ki ji načeluje dr. Ray Lyman Wilbur, bo uvedla obširno kampanjo za zatrtje sifilisa in drugih spolnih bolezni. Kampanja se bo vršila pod vodstvom generala Johna J. Pershinga.

JEKLARSKI MAGNAT V AVTNI NESREČI

CLEVELAND, O., 25. okt. — P. L. Fisher, controller United States Steel Corporation in bivši sodnik J. A. Cline iz Clevelanda, sta se precej poškodovala, ko je njun avto zadel v brzozavni drog.

FILM O ŠPANJI PREPOVEDAN

LONDON, Anglija, 24. okt. — Angleški odbor filmskih cen-zorjev je prepovedal v Angliji kazanje filma "Španska zemlja." Vzroka za svojo prepoved odbor ni navedel.

FRANCO SE PRIPRAVLJA NA KONČNI UDAREC

Gen. Franco pošilja vojaštvo na aragonsko fronto. — Asturski ujetniki popravljajo ceste in mostove.

HENDAYE, Francija, 25. oktobra. — V provinco Saragoso prihajajo vlaki s fašističnimi vojaki, da prične ofenzivo na aragonski fronti. Namen te ofenzive je odrezati Barcelono od Valencije.

Vladna artilerija je bombardirala železnico med Saragoso in Teruelom, da prepreči dovažanje sovražnega vojaštva.

Fašistični letalci so potopili tri republikanske ladje pri Tarragoni ob Sredozemskem morju. Ko so vladni letalci skušali pregnati fašistične aeroplane, sta bila dva vladna aeroplana izstreljena.

General Franco si je ogledal osvojena mesta Arrandas, Canguas de Onis in Villaviciosa blizu Gijona ter je ukazal asturskim ujetnikom, da popravljajo ceste in mostove, ki so bili porušeni tekom bojev.

Ko je v četrtek padel Gijon, je odložilo orožje 60,000 Asturcev, drugi pa prihajajo iz hribov, kamor so se umaknili predno je padel Gijon.

Okoli Gijona je fašistom padel v roke bogat plen: 12 zasledovalnih aeroplanov, 24 ruskih najnovejših tankov, mnogo protizračnih topov, pušk, strojnica ter municije in obleke, kar zadostuje za 40,000 fašističnih vojakov.

Velika tovarna za orožje v Trubiji, ki so jo Asturci pred svojim umikom razstrelili, bo v kratkem popravljena in bo izdelovala topove za fašiste.

ROMUNSKI PRESTOLONASLEDNIK — STAR 16 LET

BUKAREŠTA, Romunska, 25. oktobra. — Prestolonaslednik Mihael je obhajal danes svoj 16. rojstni dan. Ob tej priliki je bil imenovan za poročnik v romunski armadi.

IME "AMERIKA" JE BAJE NEMŠKEGA IZVORA

BERLIN, Nemčija, 25. okt. — Nazijski jezikoslovci skušajo dokazati, da je beseda "Amerika" nemškega izvora. Izhaja namreč iz staronemške besede "Amalger", iz katere se je razvilo ime "Amerigo". Kot znano, je dobila Amerika ime po potovalcu Amerigu Vespucciju.

NAROČITE SE NA "GLAS NARODA" NAJSTAREJŠI SLOVENSKI DNEVNIK V AMERIKI

SRBSKA OPOZICIJA ODLOČNO NASPROTUJE STOJADINOVICU

BEograd, Jugoslavija, 25. oktobra. — Francoski rezervni častniki, ki so bili gostje zveze srbskih rezervnih častnikov v Beogradu, so bili pričr velike demonstracije srbske opozicije proti Stojadinovičevi vladi.

SEDAJ JE PA JAPONSKA V OFENZIVI

Japonci so dosegli nekaj uspehov. — Japonski letalec je streljal na Amerikance.

SANGHAJ, Kitajska, 25. oktobra. — Dolgo napovedana velika japonska ofenziva se je pričela v nedeljo zjutraj in je dosegla svoj uspeh v tem, da je bila kitajska črta na več mestih prebita. Prvi cilj sedanje ofenzive je zavzete Tačanga.

Nek kitajski častnik je rekel, da se nahajajo Japonci samo še 1300 jardov od Tačanga, da pa bodo Kitajci branili mesto do zadnjega. Ako Japonci zavzamejo Tačang, se Kitajci ne bodo umaknili dalje, kot v predmestje, kjer so že pripravljene močne utrdbe.

Japonski letalci so bombardirali kitajske čete, ki so se umikale pri Nansiangu in Kiatingu.

Japonci so pri nekem ubitem kitajskem častniku našli načrt za splošni napad v petek. Predno pa se je imel pričeti kitajski napad, so Japonci darili na Kitajce in so jim prizadeli velike izgube.

Za svojo veliko ofenzivo so se Japonci pripravljali več tednov ter so na fronto poslali mnogo vojaštva in vojnega materijala.

Kitajci dobivajo močna ojačenja pri Hungjao in Putungu, katero kraja bombardirajo japonske bojne ladje.

Japonci so zopet bombardirali letališče pri Nankingu. Uničenihi je bilo več kitajskih aeroplanov.

PEIPING, Kitajska, 25. okt. — Japonska armada je pričela novo ofenzivo v provinci Šantung, kjer hočejo Japonci uničiti vlado gubernerja generala Hanfučua. Japonci so napredovali ob Tiencin-Pukov železnici ter so oddaljeni od Cijana, glavnega mesta Šantunga, samo še 30 milj.

SANGHAJ, Kitajska, 25. oktobra. — Ko je nek japonski letalec v nedeljo popokne bombardiral mejo ob mednarodni nasebini v Šanghaju, je bil ubit en angleški vojak in v nevarnosti je bilo 14 tujecev, med njimi 9 Amerikancev.

Amerikanci, možje in žene, so jahali po cesti, ko je pričel

Kot znano, se je srbska opozicija združila s Hrvati ter pričela veliko kampanjo za obnovo demokratske ustave.

Ko so francoski obiskovalci prišli v park, kjer je bilo že zbranih do 4000 ljudi okoli spomenika, ki spominja na francosko pomoč Jugoslaviji v svetovni vojni, so pričeli dijaki demonstrirati proti Stojadinovičevi vladi ter so pozdravljali srbsko-hrvatsko demokratsko pogodbo.

Pogosto je bilo slišati klic: "Živeia demokracija!"

Policija pa je demonstrante takoj razgnala in jih tudi nekaj aretirala. Pozneje so skušali dijaki vpriporiti drugo demonstracijo na ulici, toda policija jih je pregnala.

DIJAŠKI NEMIRI V KAIRI

KAIRA, Egipt, 25. okt. — Ko so dijaki vpriporili demonstracije proti vladi ministrskega predsednika Mustafi Nahas paši, je bilo ranjenih 6 oseb.

Dijaki Giza vseučilišča so pričeli "sedečo" stavko, ker je policija preprečila njihove demonstracije proti Nahas paši. 400 policistov z jeklenimi čeladami je skušalo iz vseučilišča pregnati dijake, ki so skozi okno metali kamenje in opeko in ranili 6 oseb.

Dijaki so pričeli z demonstracijami, ko se je Nahas paša sprl z mladim kraljem Faroukom in se je poslužil diktatorskih metod proti ministru Mahmoud Nokraši paši, katerega dijaki podpirajo.

Do spora med kraljem in Nahas pašo je prišlo, ker je kralj imenoval za svojega svetovai-ca Aly Maher pašo, ki je nasprotnik Nahasove stranke.

AMERIČAN LEGIJONARJI PRI PAPEŽU

GRAD GANDOLFO, Italija, 25. okt. — V splošni avdijenci je sprejel danes papež Pij sto poveljnikov Ameriške legije, ki so prišli sem v spremstvu svojih žena.

japonski letalec metati bombe. Naglo so poskakali s konj in se skrili v grmovje ob cesti. Nekaj konj je bilo ubitih.

Za to bombardiranje se je japonski admiral Kioši Hasegava opravičil pri angleškem konzulu Herbertu Phillipsu, češ, da je letalec mislil, da bombardira Kitajce.

"Glas Naroda"
(A Corporation)
Owned and Published by
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY
Frank Sakser, President J. Lupsha, Sec.

Place of business of the corporation and address of above officers:
216 West 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Na celo leto volja na Ameriko in	Za New York na celo leto	\$7.00
Kanado	Za pol leta	\$3.50
Na pol leta	Za inozemstvo na celo leto	\$7.00
Na četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Advertisement on Agreement

Postni brez podpis in osebosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagoviti pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče nasmali, da hitreje najdemo naslovnika.

Subscription Yearly \$6.00

"Glas Naroda" haja vsaki dan izvenih sedel in pramlkov

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

VOJNA — ZADNJE SREDSTVO

Bolj in bolj se utrjuje prepričanje, da Japonski ni kazalo drugega kot napasti Kitajsko, kajti to je bil njen edin izhod iz obupnega gospodarskega položaja.

Par mesecev pred izbruhom vojne je socialno nezadovoljstvo na Japonskem priklopelo do viška. Vsled vedno naraščajočih življenjskih stroškov je zahtevalo uradništvo povisjanje plač. Med industrialnimi delavci je začelo vreti, in bilo se je bati takih štrajkov kot so se pojavili leta 1927 ob času velike gospodarske in socialne krize.

Japonska politika napram Kitajski nima samo političnega, pač pa tudi zelo važen gospodarski cilj. Z zavzetjem prostranih kitajskih ozemelj hoče dobiti Japonska prostor za svoje odvisno prebivalstvo, istočasno si pa v osvojenem ozemlju tudi zajamčiti svoja tržišča.

Nankinska vlada je vztrajno propagirala bojat japonskega blaga ter s tem zadajala usodne udarce tovarnarjem o točjega cesarstva. Res je, da Kitajci že prej niso prav dosti kupovali od Japoncev, bojkotno gibanje zadnjih let je bilo pa tako izrazito in tako dobro organizirano, da bi Kitajec ne vzel japonskega blaga, akoravno bi mu ga kdo zastonj ponujal.

Četudi bo vojna proti Kitajski uspešna — končne sodbe ne more zaenkrat še nihče izreči — bo dobiček v primeri s sedanjimi izgubami strašno majhen.

Kakor rečeno, edini izhod, ki je preostajal Japonski, je bila vojna. Vojna namreč marsikaj zatemi, kar je v mirnem času precej vidno. Industrija postane del vojnega stroja, in industrialni delavec je podrejen vojnemu ministrstvu, katero nima posebnega umevanja za pritožbe.

Zdi se, da bo imela Japonska od osvojenega kitajskega ozemlja približno toliko dobička kot ga ima Italija od Abesinije. V inozemstvu bodo izgubili Japonci dosti odjemalcev, ker tovarne obratujejo večidel za armado in ker je bilo dosti delavcev poklicanih v vojaško službo.

Prebivalstvo v osvojenem ozemlju bo nudilo osvojevalcem svak mogoč odpor. Italijani so mislili, da bodo dobili z Abesinijo obljubljeno deželo, pa jim je ta vojni plen edinole v breme. Istotako bo s kitajsko zemljo, po kateri steza Japonci svoje grabežljive kremplje.

Denarne pošiljatve

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEVNEM KURZU

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Za \$ 2.55	Din. 100	Za \$ 6.35	Lir 100
\$ 5.00	Din. 200	\$ 12.70	Lir 200
\$ 7.50	Din. 300	\$ 19.05	Lir 300
\$ 11.25	Din. 400	\$ 25.40	Lir 400
\$ 15.00	Din. 500	\$ 31.75	Lir 500
\$ 18.75	Din. 600	\$ 38.10	Lir 600
\$ 22.50	Din. 700	\$ 44.45	Lir 700
\$ 26.25	Din. 800	\$ 50.80	Lir 800
\$ 30.00	Din. 900	\$ 57.15	Lir 900
\$ 33.75	Din. 1000	\$ 63.50	Lir 1000
\$ 37.50	Din. 1100	\$ 69.85	Lir 1100
\$ 41.25	Din. 1200	\$ 76.20	Lir 1200
\$ 45.00	Din. 1300	\$ 82.55	Lir 1300
\$ 48.75	Din. 1400	\$ 88.90	Lir 1400
\$ 52.50	Din. 1500	\$ 95.25	Lir 1500
\$ 56.25	Din. 1600	\$ 101.60	Lir 1600
\$ 60.00	Din. 1700	\$ 107.95	Lir 1700
\$ 63.75	Din. 1800	\$ 114.30	Lir 1800
\$ 67.50	Din. 1900	\$ 120.65	Lir 1900
\$ 71.25	Din. 2000	\$ 127.00	Lir 2000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMENBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgornj navedeno, bodisi v dinarjih ali lirah dovoljujemo še boljše pogoje.

Izplačila v ameriških dolarjih

Za izplačilo \$ 5.— morate poslati	\$ 5.75
\$ 10.— " "	\$ 10.50
\$ 15.— " "	\$ 15.25
\$ 20.— " "	\$ 20.00
\$ 25.— " "	\$ 24.75
\$ 30.— " "	\$ 29.50
\$ 35.— " "	\$ 34.25
\$ 40.— " "	\$ 39.00
\$ 45.— " "	\$ 43.75
\$ 50.— " "	\$ 48.50

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih.

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJIBNO \$1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
"Glas Naroda"
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

POŠILJATELJE OPOZARJAMO,
naj nakazuje pri pošiljatih okroglo vroče (naprimer 50, 50, 50) dinarjev odprtost, kajti taka izplačila so najhitrejša in vna, poleg tega je pri pošiljanju nevarnosti, da se nakazila izgubijo.

SLOVENIC PUBLISHING CO. (Travel Bureau)

Besedilo sporazuma

ZAGREB, 9. okt. — Danes je posebna izdaja "Hrvatskega dnevnika" objavila besedilo sporazuma med beograjsko združeno opozicijo in dr. Mačkoni, ki se glasi:

"Hrvatska kmetska stranka in samostojna demokratska stranka, združeni v kmetsko-demokratski koaliciji, narodna radikalna stranka, demokratska stranka in zemljoradniška stranka so dosegle naslednji sporazum:

1. Zastopajoče načelo demokracije smatramo narodno suverenost kot izhodišče vsake državne organizacije in narodni izvor vsake oblasti.

2. Ustava z dne 28. junija 1921 je bila sprejeta brez Hrvatov.

Ustava z dne 3. septembra 1931 nima moralne vrednosti, ker je v nasprotju z osnovnimi demokratskimi načeli, sprejeta pa ni bila samo brez Hrvatov in proti Hrvatom, temveč tudi brez Srbov in proti Srbom. Vlada, ki temelji na enostransko sprejeti ustavi, in ki se nastavlja na nekak tako imenovani parlament, nima nobene avtoritete niti med Hrvati, niti med Srbi.

3. Soglasni smo v tem, da je neobhodno potrebno, da se uvede nov ustavni red, ki bi bil zasnovan na načelih narodne vladavine, ustvaril pa naj bi se kot skupno delo Srbov, Hrvatov in Slovencev.

4. Naše stranke, zavedajoč se, da zastopajo tudi srbski in hrvatski narod, zastopajo stališče, da je nastal skrajni trenutek, da se enkrat za vselej preneha z vsemi nesleknatimi sistemi in režimi, in da se omogoči Hrvatom, Srbom in Slovencev, da sporazumno organizirajo svojo državno skupnost na splošno zadovoljstvo Srbov, Hrvatov in Slovencev.

5. Edino praviho pot k cilju je, da pride na državno upravo narodna vlada, sestavljena iz predstavnikov vseh političnih strank, ki so v resnici vključene v narodu. Takšna vlada bi imela skupaj s kromo

na dan stopanja na državno upravo pravico: 1. da proglasi začasno osnovni zakon Jugoslavije, s katerim se istočasno ukine ustava z dne 3. septembra 1931. Ta osnovni zakon bi vseboval bitvena načela države, ki so izvensporna in bi veljala do sprejema nove ustave. V osnovnem zakonu bodo sprejete naslednje dobočbe: a) da je Jugoslavija naslednja, ustavna in parlamentarna monarhija; b) da v Jugoslaviji vlada kralj Peter II. iz dinastije Karadjordjevičev; c) da do kraljeve polnoletosti izvršuje kraljevo oblast namestništvo; d) da so državljanske in politične svobode in pravice zavarovane in da je zanjmenen parlamentarni sistem vladavine in da bo ustavotvorna skupščina sprejela ustavo s takšno večino, v kateri bo večina srbskih, večina hrvatskih in večina slovenskih narodnih poslancev iz ustavotvorne skupščine. Vlada mora dati jamstvo, da bodo volitve v ustavotvorno skupščino izvršene svobodno, tako da bo prišla do izraza narodna volja. Vlada bo organizirala narodno ustavotvorno skupščino po načelih parlamentarnosti.

6. Navedene stranke v duhu tega soglasja ustvarjajo blok zaradi skupne borbe za ustvaritev in izvedbo političnega in državnega programa, ki ga vsebuje ta sporazum.

Zagreb-Beograd 8. okt. 1937.

Dr. Vladko Maček
Adam Pribičević
Aca Stanovčić
Ljub. M. Davidović
Jov. M. Jovanović

NAZNANILC

Rojakom po Pennsylvaniji (posebno v Alleghany, Cambria in Somerset okraju) naznanjamo, da jih bo obiskoval naš novi potovalni zastopnik

FRANK AHLIN

Rojake prosimo naj mu poskušajo ustreči pri nabiranju naročnine.

Uprava Glas Naroda

GEORGE C. APOSTLE, Inc.
UNDERTAKERS

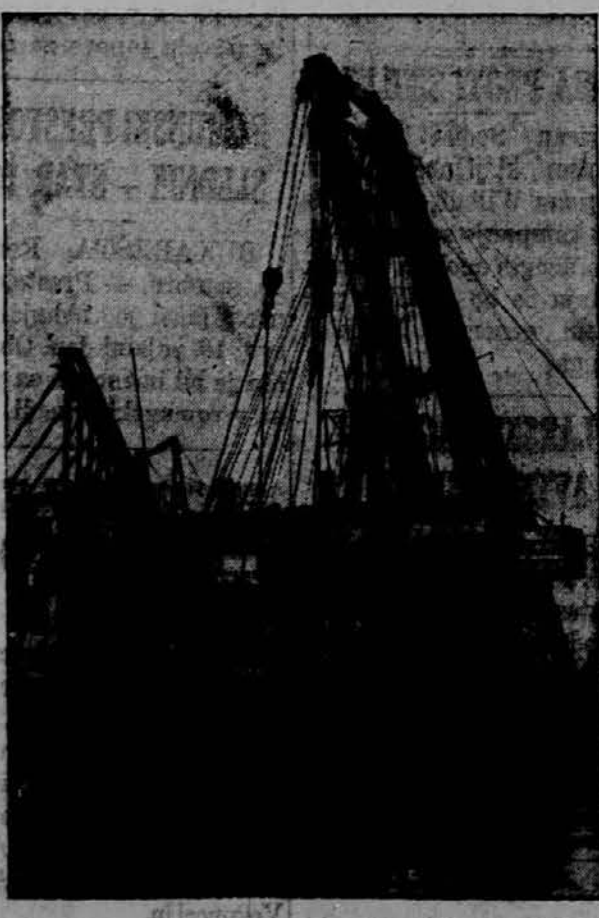
EDINI JUGOSLOVANSKI POGREBNIK V NEW YORKU in POPOLNI OD \$125 IN OKOLICI POGREB VIŠJE

PREDNO GRETE KAM DRUGAM, OBRNITE SE NA NAŠ POGREBNI ZAVOD, KI VAM BO NAJBOLJŠE POSTREGEL PO NAJNIZJIH CENAH

Osebo vas bo obiskal naš zastopnik, ki vam bo povedal cene in dal vsa druga pojasnila.

NEW YORK, N. Y. 455 W. 43 St.
BROOKLYN, N. Y. 219 Atlantic Ave.
PEnn 6-2586 MAIn 4-7611

OGROMEN TANK

Tank, ki ga vidite na sliki, tehtja 230 ton ter je bil izdelan za neko rafinerijo olja v Whitingu, Indiana. Ker je bil prevelik, da bi ga naložili na vlak ali na ladjo, ga je neki tanker vlekli po Erie kanalu ter Erie, Huron in Michigan jezera.

"GLAS NARODA" pošiljamo v staro domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. — Naročnina za stari kraj stane \$7. — V Italijo lista ne pošiljamo.

ANATORI — MESTO MRTVIH NA KAVKAZU.

Iz Moskve poročajo: Na meji Hovsuretije in Ingušetije, kjer se stekata reki Argun in Argoni, stoji na strmi pečini mrtvo mesto Anatori. Pred več desetletji je prebivalstvo tega mesta ponirilo za neznanu boleznijo. Podatke o izumiranju mesta Anatorija je dal sovjetskemu tisku 82-letni kmet Čigil Činvarauli iz vasi Šatili, ki je tri kilometre oddaljena od Anatorija.

Nekoga sivega leta je v Anatoriju izbruhnila nalezljiva bolezen. Bolniki so že čez nekaj dni umirali v strašnih mukah. Prebivalstvo je postavilo krog mesta straže, ki niso nikogar pustile ne v mesto ne iz mesta. Meščani so bili brez vsakršne pomoči in sklenili so, da bolnike izolirajo. Na drugi obali Arguna so sezidali sedem koč iz kamna. Vsak bolnik je moral takoj iz mesta v te koče.

Kdor bi ušel iz koče, bi bil takoj usmrčen. Zdalj pa zdaj so bolnikom prinašali hrano in jim jo dajali skozi edino odprtino v stavi, ki je bila za okno in vrata. Toda ljudje, ki so prinašali hrano, so sami zboleli. Zato niso hoteli meščani več preživljati bolnikov.

Bolniki so ležali v kočah na kamnitih klopeh ob steni. Mučile so jih strašne bolečine. Epidemije ni hotelo biti konec. Koče so bile že prenapolnjene. Novi bolniki so pometali mrliče na tla, da so imeli prostora na klopeh. Čez nekaj mesecev je

mesto Anatori izumrlo. Rešil se je en sam mladenič, ki je bil tjakaj prišel iz daljne Dušetije na obisk. A tudi on ni hotel živeti v izumrlem mestu. Krenil je čez reko Argun in si je postavil kočico ondi, kjer je zdaj vasi Šatili. Odtlej je mesto Anatore začelo razpadati.

Ta zgodba se v vseh podrobnostih ujema z resničnostjo. Še dandanašnji stojijo kamniti koče prenapolnjene. Povsod po tleh in klopeh, je polno človeških ekostnjakov.

Iz Slovenije.

PRODAL, UKRADEL IN ZOPET PRODAL

Zanimivo tatinsko zgodbo so razkrinkali orožniki v Marenbengu. Trgovcu s kožami Juriju Vrenčurju je prodal neki Rudolf 60 ovčjih in kozjih kož. Ko pa so se kože pred Vrenčurjevimi skladiščem sušile, jih je nekdo ukradel. Čez nekaj dni pa je prišel Rudolf Vrenčurju na prodaj zopet 60 kož, ki jih je Vrenčur kupil. Preiskava je dognala, da je Rudolf ukradel Vrenčurju prav iste kože, katere mu je poprej prodal, potem pa mu jih je še enkrat prodal nazaj.

NOVO POKOPALIŠČE V KRANJU

Ker doseданje pokopališče v Kranju močno ovira razvoj mesta in je sedaj že nekako v sredini mesta, zato se v Kranju že dalje časa vrsijo pogajanja glede novega pokopališča v Kranju. Po dolgih pogajanjih ki so se vrsila na mestnem magistratu, so se končno zedinili za zemljišče, ki je blizu mesta Kranj in vsaj Čirčič, Huj in Klauca, le. Struževu bo imel nekoliko daljšo pot. Zemljišče za novo pokopališče meri okrog 21.000 kvadratnih metrov in bo približno še enkrat večje kot staro.

Mesto Anatori izumrlo. Rešil se je en sam mladenič, ki je bil tjakaj prišel iz daljne Dušetije na obisk. A tudi on ni hotel živeti v izumrlem mestu. Krenil je čez reko Argun in si je postavil kočico ondi, kjer je zdaj vasi Šatili. Odtlej je mesto Anatore začelo razpadati.

Ta zgodba se v vseh podrobnostih ujema z resničnostjo. Še dandanašnji stojijo kamniti koče prenapolnjene. Povsod po tleh in klopeh, je polno človeških ekostnjakov.

Peter Zgaga

INFANTERIST GRUDEN

Ta je iz predvojnih časov in se je godila v Trstu v rojanski kosarni pri osmi kompaniji 97. regimenta, kateremu je takrat načeloval grof Stuerghk.

Pri o-mi kompaniji je služil cesarju in hauptmanu Habichtu Črnovršec Tone Gruden, ubogljiv fant, toda prebrisan, da mu ga ni bilo para.

Koj prve dni rekrutnega vežbanja se je začelo njegovo obnašanje njegovim tovarišem, šaržem in oficirjem čudno dozevati. Kjerkoli je opazil — na dvorišču kasarne, na cesti, na hodniku, v sobi — kak kos papirja, ga je svečano pobral, strmel vanj, za zmečkal in vrigel stran rekoč: — To ni!

— Kaj iščeš, kaj si izgubil! — so ga spraševali, on se je pa nevednega delal.

Baje je imel nekaj sol in lepo pisavo — celo nemški je nekoliko klatil — in so ga hoteli v pisarni porabiti. Dokler je samo pisal, je bilo dobro, toda k listinam in zapiskom ga niso smeli pustiti. Neoziraje, kako važen dokument je bil, ga je pogledal, zmečkal in vrigel stran rekoč: — Nak, to ni.

Nekoč so ga poslali po "befel" v regimentno pisarno. Ordonaeci drugih kompanij so "befel" skrbno spravili v svoje usnjene torbe, on ga je pa vpriču oberstovega adjutanta zmečkal in vrigel stran: — Nak, to pa že ni.

Od takrat ga niso več pustili v pisarno in mu niso dajali nobenih listin v roke. Tudi zapirali ga niso več.

Sicer je bil pa Tone Gruden kakor ustvarjen za vojaško službo. "Stari možje" (taki, ki so že tretje leto služili) ga niso prekosili v marsičem in v spretni rabi orožja. Na bazoviškem strelišču je streljal kot malokoli.

Sam major se mu je čudil in mu v prisotnosti celega bataljona daroval bankovec za deset kron. Tone strumno salutirala, vzame bankovec, ga pogleda, zamrma: — Nak, to pa ni! — ga zmečka in vrže stran.

Majorju je kar sapo zaprlo, pa so mu oficirji pojasnili, kako je z nesrečnikom: da ne sme nobenega papirja videti. — K marodevizitu, — je odločil major, — in v garnizionspital naj ga pošljejo.

Naslednjega popoldne je bil Tone Gruden v garnizijskem spitalu. Glavo in obisti sta mu pretipala dr. Mueller in dr. Vesely, pa nista mogla nič normalnega dognati.

Toda, ko je bil nekoč sam v bolniški sobi — bolniki so se šli na vrt solnčit, — je stopal od postelje do postelje, gledal rekorde ter drugega za drugim zmečkal in vrigel na tla, mrmrajoč: — Nak, to že ni.

Zdravniki so bili pred veliko uganko. Sam ne vem, kakšno ime so dali njegovi duševni boleznini. No, je bilo že tako ime, da je bil zrel za superarbitracijo.

Zdravniška komisija ga je zavrgla kot nespodobnega za vojaško službo. Pri kompaniji so ga oblekli v civilno obleko, in njegov prijatelj kaprol Podobnik ga je peljal na južno postajo, mu kupil karto do Logateca ter mu izročil odpustnico.

Tone Gruden je pogledal odpustnico, v kateri je stalo črno na belem, da je za vselej odpuščen iz vojaške službe, se zmagoslavno nasmehnil in rekel Podobniku:

— Vidiš, prijatelj, to pa je. In je spravlil odpustnico skrbno v žep ter se ves vesel odpeljal.

VABILO NA VESELICO

SKUPNO VESELICO Z MALO POJEDINO

PRIREDE TUKAJŠNJI

VDOVCI in VDOVE Z ČLANI SLOVENSKEGA DOMA, Inc., na 36 Danube Street, Little Falls, N. Y.

V SOBOTO ZVEČER, 30. OKTOBRA

Vabi se vse tukajšnje Slovence, kot tudi iz drugih naselbin, da nas obiščete ta večer. — Zabave in okrepčila ne bo primanjkovalo. IGRAL BO TUKAJŠNJI ORKESTER RAZNOVRSTNE KOMADE, DA SE BO VSAK LAHKO ZAVRTEL AKO MU BO PRIJALO

VSTOPNINA ZA VSE ODRASLE JE SAMO 25 CENTOV. Otroci prosti. ZA ORILNO UDELEŽBO SE PRIPOROČAJO VDOVCI IN VDOVCI TER SLOVENSKI DOM. — NA SVIDENJE 30. OKTOBRA.

Frank Masle.

Važno za potovanje.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti kega od tana, je potrebno, da je pošten v vseh stvarih. Vse od naših dolgotrajnih skrbnosti vam zanesljivo daj najboljša pojasnila in tudi vse potrebne preskrbite, da je potovanje tvojino in hitro. Vato se zanesne obrnite na nas za vsa pojasnila.

Mi preskrbimo vse, bodisi prošnje za povratna dovoljenja, potni liste, vize in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjšo stroško.

Nedravnjavani naj ne odlašajo do zadnjega trenutka, ker predno se dobi iz Washingtona povratna dovoljenja. RE-ENTRY PERMIT, trpi najmanj en mesec.

Pišite torej takoj za brezplačna navodila in zagotavljanje vam, da boste poceni in udobno potovali.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(Travel Bureau)
216 West 18th Street
New York, N. Y.

Kratka Dnevna Zgodba

EMILE SOUVESTRE:

ZELJE

Anton Lireaux, kočar in najemnik gospoda Favrola v Joucheresu, je stal pred svojo kočjo in s skrbjo opazoval slamnato streho.

"Mah že prerašča slamo" je zamrmral. "Skoro bo vsa zelena, stene pa bodo kmalu vlažne, kakor v kleti. Bogatini pa mislijo, da je za reveža vse dobro."

"Kaj pa imate spet z bogatimi, moj dragi?" je vprašal neki glas za njegovim hrbtom.

Kočar se je naglo obrnil in zagledal bogatega posestnika gospoda Favrola, ki je slučajno slišal njegovo jadikovanje. Pozdravil ga je z nekoliko zbeganim obrazom.

"O, kar tako," se je najemnik izognil odgovoru.

"O, saj vem, vedno mislite nanje," se je zasmel gospod Favrol. "Vedno ste isti, ubogi Anton, in ne vidite, da se v vsakem rožnem grmu skriva trnje, in da so v vsakem življenju skrbi."

Lireaux je zmajal z glavo: "Kdor je tako bogat, da dela, kar se mu ljubi, lahko tako govori."

"Ravno zato, ker ne delam tega, kar ste prav rekli, imam to, kar imam. Toda treba je znati postavljati meje svojim željam."

"No, revnim pa res ni treba očitati želj, saj ostanejo vedno sanje pri njih. Toda če bi imel na svoji hišici streho, ki bi ne propadla vode, mislim, da ne bi smel nihče imeti nič proti temu."

"Kaj bi radi imeli streho, krito z opeko?"

"Če bi bil manj betonski, bi jo že zdavnaj napravil, toda saj bom lahko še zaslужil in tudi žito na polju dobro kaže."

"Toda Lireaux, ali boste potem zadovoljen?"

"Hvaležen bi bil ljubemu Bogu, če bi jo le imel."

"No, torej, če vam bo v korist in če boste potem zadovoljni, Lireaux, boste imeli streho iz opeke. Ob prvem lepem vremenu vam pošliem delavce."

Lireaux presenečen zaradi tako nepričakovane ponudbe, se je veselo zahvalil gospodu Favrolu. "Saj je kljub vsemu dober ta naš bogatin," je pravil pozneje svoji družini:

Nekaj dni je porabil samo za to, da je premišljeval, kakšna bo njegova hišica pod novo, rdečo streho, lahko bo imel tudi podstrešje. Toda kočar je kmalu opazil, da bi moral zato nekoliko dvigniti odstojke, na katerem počiva ostrežje. To je popolnoma izpremenilo njegove misli. Brez zvišanja zidov ni čisti upiral.

imela nova streha nobenega pomena več zanj. Skoraj bi rajši pustil vse skupaj pri miru. Zato ga je obšla črna žalost, zato mu je bilo, da je primanj-kovanje denarja neprestano ovira vseh njegovih načrtov. Imel je komaj toliko, da je plačal najemnino gospodu Favrolu ki je zapazil njegov zaskrbljeni obraz in vprašal po vzroku. Lireaux mu je končno zaupal svojo novo skrb.

"Saj sem vedel, Lireaux, da vas je težko razveseliti v vaši neprestani nezadovoljnosti. E-na izpolnjena želja vam že rodi drugo. Kljub temu hočem, da boste vsaj enkrat srečni, zato bomo tudi zidovje zvišali." Lireaux ni še nikoli prišel tako vesel domov.

Nekaj dni za tem je gospod Favrol res poslal podjetnika, da si ogleda delo. V pogovoru ga je kočar vprašal, kaj namerna-va s stariim ostrežjem.

"Nič," je odgovoril podjetnik, "je že precej staro in trhlo. Da bi moglo nositi novo streho. Če se vam zdi, ga lahko uporabne pri skedenju, saj bi ne bilo napačno, če bi ga malo povečali," je tudi on zapeljeval vodo na svoj mlin.

"Pojdiva pogledat," se je Lireaux takoj odklenil nove mi-sli.

Odsla sta k skedenju in ugi-bala, kjer bi bilo bolj pametno, da ga razširijo. Podjetnik mu je celo izračunal, koliko bi stalo, če bi rajši zvišal hleve. Skedenj pa napravil nov. To bi bilo nekaj, s čemer bi se lahko ponasal nasproti sosedom in vsakdo bi lahko že oddalec spo-znal njegovo domacijo. Ne da bi pomislil na izdatke, se je ta-koj odločil za načrt, vendar go-spoda Favrola se sam ni upal pr-ostiti.

"Zopet mi bo očitati, da ni-mam nikoli dovolj. Če bi imel ne bi nikoli nikogar prosil. Je že tako, da mora revežem zado-stovati samo želja."

"Ne vznemirajte se," ga je tolažil podjetnik, ga bom že sam pregovoril."

Lireaux ga je še naprosil, naj-stori to čimprej in naj mu ta-koj prinese odgovor.

Ko je ostal sam, je že raču-nal dobiček, ki mu ga bo vrg-la ta novotarja. Imel bo več prostora za seno in steljo, zato bo lahko vzdrževal več živine in gnojna jama, ki jo tudi na-morava napraviti, se bo prej napolnila. Zares, si je mislil, ta popravila, ki prej niti vedel nisem zanje, so neobhodno po-trebna. Če se jih ne lotim se-daj, kdaj se jih pa bom. Saj gospod Favrol se gotovo ne bo čisti upiral.

Minilo je mnogo dni, toda gradbenika ne delavcev ni bilo od nikoder. Njegova nestrp-nost se je spreminjala v strah. Zato se je sam odpravil k pod-jetniku, pa ga ni našel doma. Vračal se je še bolj nemiren. Sklepal je, da ga je gospod Fa-vrol zavrnil. Najbrž bo moral vse opustiti in se zadovoljiti sa-mo z novo streho. Ali pa naj si izposodi pri kakem drugem kmetu, da mu bo potem moral plačati celo leto in še več. Bil je jezen.

Doma pa je že podietnik z delavci postavljajl oder.

"Delo je zagotovljeno, oče Lireaux," mu je zaklical pod-jetnik.

"Kakšno delo?" je vprašal kočar, ki se ni upal sam pomis-li-ti.

"Katero neki, streha, hlev in skedenj!"

"Gospod Favrol je dovolil?"

"Da, prihodnji mesec začne-mo!"

"Pojdiva no na kozarček, da mi poveste, kako je bilo," je veselo povabil podjetnika, ki mu ni bilo treba dvakrat reči.

"Posestnik v Joucheresu je bil takoj zadovoljen, moral sem mu samo pojasniti vse podrobnosti prezidave in izračunati, koliko bo zneslo."

"Saj more včasih tudi mene imeti sroča rada," se je nam-smehnil Lireaux, in čelo se mu je zopet zvedrilo.

Ko je zopet ogledoval svoj hlev, je spoznal, da bo postal stari vhod v popravljeno stavbo nemogoč, moral bi ga speljati skozi vrt. Zato bi moral raz-dreti del plotu in zasuti neko jamo: odločil se je, da to izvrši sam, ne da bi povedal gospodu Favrolu. Toda pri tem bi izgu-bil del vrta. Brez zelenjave pa vendar ne more biti. Kaj na-praviti? Bog ve, če bi mu gos-pod Favrol odrekel, če bi ga prosil za odškodnino, zemljo, ki leži itak brez vsake koristi na drugi strani poti. Zato se je znova odpravil k njemu pod pretvezo, da se mu zahvali.

"Dober dan, Lireaux, najbrž ste sedaj zadovoljni," ga je po-zdravil posestnik.

"Reveži nimajo pravice, da bi se pritoževali, če le imajo dovolj kruha," je nekoliko bo-jče odgovoril Lireaux.

"Zdi se mi, da vam zopet ne-kaj ne da miru. Kaj vam ni-šem ustregel v vsem, kar ste me prosili?"

"Hvaležen sem vam za vse," je kočar čukovito hledno od-vrnil. "Ampak da moramo ži-velj od zemlje, veste, in če kmet izgubil del zemlje, je ravno ta-ko (Nadaljevanje na 4. strani.)

RAZNE VESTI

DVA ZAKONA IN PREVEČ DENARJA.

Iz Londona pišejo: Bivši 64-letni egiptovski ministri pred sednik Tevfik Nesim paša se je zaljubil v 17-letno Dunajčanko Marijo Hubner. Svatba naj bi bila že pred tednom, vendar se je stvar spreminjala, ker se Marijin oče ni mogel sporazumeti s pašo glede na denarne zadeve. Ženin se je radi tega razburil, da je zbolel in je postal po svojo sestro. Tej se je posrečilo spor poravnati in mlada Dunajčanka in egiptovski državnik se bosta vendarle poročila. Paša bo spremenil 150 tisoč funtov v poseben sklad, ki ga bo užival do smrti a po njegovi smrti ga podeduje Marija in če bo kaj otrok, pa pritiče otrokom. V znak sporazuma je poslal na Dunaj svoje dragulje.

Denar ima pa tudi v neki drugi aferi veliko besedo. London se pravkar ukvarja z zani-mivo tožbo, ki jo je filmska igralka Judith Allen vložila zo-prot Delfino Dodge Godde. Ju-ditha Allen je žena irskega bok-sarja Jack Doylea in zahteva od gospe Godde, ki je vdova in dedinja milijonarja, 90 milio-nov dolarjev, odškodnine radi vmeševanja v njen zakon z bok-sarjem. Bajje mlj je za rojstni dan poslala več ko pol milijona dolarjev. Tako bogata pa ona ni, zato jo toži, ker ji odtujaje meža z denarjem.

MAST IZ POMIJ.

Na državnem zborovanju o gospodarskih vprašanjih v Ha-novru so preresetavali stanje o praskabi Nemčije z mastjo: Razna pota bo treba izslediti, so dejali zastopniki gospodar-skih panog, da popolnoma od-pravijo uvoz inozemskih ma-ščob. Predvsem je treba v večji meri proizvajati živalske in rastlinske maščobe. Dalje naj se izrabijo maščobni viri, ki so bili doslej pre malo izrablje-ni. Posebno so tu na vrsti: ribja olja, olje iz sadnih pešk in kosčice, olje iz pešk grozdja, kavino olje itd. Mast iz kosti in pomij je treba izkoristiti. Nemiški lov na kite bo mogel dajati velike množine maščob, ker so vprav zdaj odjedrala številna hrodovja na kite na lov. Zdaj proučevajo vpraša-nje o pridobivanju olja iz slan-nikov, vendar tozadevno prou-čevanje še ni končano. Dalje se ne sme več uporabljati hra-nilnih maščob za tehnične na-mene. Tako bo treba na pri-mer, delati milo iz drugačnih snovi. Dobro so se obnesli po-skusi z maščobno kislino iz pa-rafina. Tudi pleskarske barve in sploh barvila bo treba pro-izvajati iz umetno narejenih snovi, da bodo tako prihranili tozadevna olja za preživljanje.

ADVERTISE in "GLAS NARODA"

Georges Ohnet:

Zadnja Ljubezen

12

Govoril ji je in ona ga je začudeno poslušala. O pomenu njegovih besed ni razmišljala, poslušala je samo njegov glas, ki se ji je zdel čudovito mehak in sladak. Tako sta šla kakor v sanjah skozi več dvoran in se ustavila slednjič v buffetu, kjer so stregli cesarski služabniki v svečanih livrejah. Komtesa je vzela grozd in čašo šampanjca. Grof je stal pred njo in po-ziraj z očmi njene rdeče ustne in krasne bele zobe. Bil je ves zamaknjen, še nikoli se mu ni zdel nobena ženska tako privlačna. Silno hre-penjeje ga je prevzelo, življenje bi bil dal za to, da bi mogel objeti princezo in ugrabiti jo, če bi ne šlo drugače, umirajočo pod njegovimi poljubi. Tesnoba mu je stisnila grlo, zadržtel je po vsem telesu in prebledel tako, da ga je prin-cesa vsa presenečena vprašala:

— Kaj vam pa je? Pa vendar niste bolni? Tu je strašno soparno.

Čutil je dovolj moči v sebi, da se je obvladal in odgovoril smeje:

— Nič hudega ni... Malo razburjen sem, toda to ni posledica vročine... Sicer je pa že minilo.

Oba sta bila v tako čudnem duševnem razpo-loženju, da ni moglo uiti pozornosti drugega nič, kar se je le malo tikalo enega izmed njiju v kratkem in jasnem grofovem odgovoru je odkrila princeza poseben pomen, nekaj poseb-no toplega in pristranskega. Obmolknila je na-enkrat, kakor da se je ustrašila pogleda v Ar-mandovo dušo. On je pa nganil vzrok njene zadrege in v svoji prirojeni taktičnosti ji je po-mudil roko ter jo vprašal navidez povsem brez-brižno:

— Princeza, kam naj vas odvedem?

— Nočem se vrniti na ple-, malo utrujena sem in rada bi se odpeljala domov.

Odsla sta v salonček v čakalnico ob glavnem stopnišču, kjer je Armand zašljal klice:

— Sluge milostive knežinj Schwarzburg!

In že sta prihitela dva napudrana služabni-ka v livrejah s plesnim plaščem obrobjenim z modro lisico in belimi čipkami. Princeza ga je ogrnila, se obrnila k Armandu in mu prijazno pokimala z glavo.

Grof se je globoko poklonil, potem je pa zbral

ves svoj pogum in vprašal:

— Milostiva ali mi bo dovoljeno posetiti vas? — Moji prijatelji me najdejo vedno doma ob petih popoldne.

Še zadnjič se je nasmehnila, potem pa odšla počasi po stopnicah.

Ves srečen, kakor da mu je obljubila svojo ljubezen, se je grof vrnil v salon.

Grof de Fontenay je bil predobro vzgojen in predobro je poznal družabne običaje, da bi se bil s posetom princeze požuril. Vedel je, da je vsak človek tem bolj zaželjen, čim pozneje pride. Minilo je tečen dni, predno je odšel v hotel v Herrengasse. Pač se je pa trudil, da je prin-cesa že prej videl od daleč in da ga je tudi ona videla. Zvedel je, da pojde v četrtek v Opero. Poslaniška loža je bila prosta, bila mu je na razpolago. Delal je družbo markizu de Villenoysy, ki se je zelo začudil, videti nenadno za-ujmanje svojega poslaniškega atašeja za glas-bo. Stari diplomat je bil vzgojen v lahkih arijah stare italijanske in francoske šole. Moderna glasba ga je navdajala z grozo. Tistega večera so baš peli Mozartovo opero "Don Juan" in v prijetno lahkoto sladkih melodij zazibani — markiz se je udeležal nežni sanjivosti.

To je bil baš trnutek, ki si ga je bil izbral Armand, da bi zvedel kaj o dražestni ženi, na katero je neprestano mislil. V svoje začudenje je zvedel, da je stara trideset let. Zdelo se mu je izredno mladostna. Prisedil bi ji ne bil več kot dvaindvajset do triindvajset pomladi, v re-snici je bila pa starejša od njega. Dal si je tudi pojasniti zakonsko zvezo med lepo hčerko ba-rona Berzepebusa in princem Schwarzburškim, ki bi lahko bil njen oče. Baron Berzepebus je bil še mladi odločil vojaško suktnjo. Zapletel se je bil v nesrečne spekulacije in moral se je u-makniti iz vojske. Na svojih posestvih na Ko-roškem je bil slučajno odkril v splošnem brez-pombenba ležišča einka visoke vrednosti. In-vestiral je vse svoje zasebno premoženje v iz-zoriščanje rude in tudi znaten del premoženja svoje žene je šel v to podjetje. Po dolgem pri-zadevanju in napornih poskusih bi bila stvar že dozorela, da ni vojna leta 1866 prekrizala vseh računov.

(Dalje pričočajš.)

ZNAMENITI ROMANI KARLA MAYA

Kdo bi ne hotel spoznati "Vinetova", idealnega Indijanca, ki mu je postavil May s svojim romanom najlepši spomenik?

Kdo bi ne hotel biti z Mayem v "Padišahovi senci" pri "Oboževalcih Ognja", "Ob Vardarju"; kdo bi ne hotel čitati o plemenitem konju "Rihju in njegovi poslednji poti"?

TO SO ZANIMIVI IN DO SKRAJNOSTI NAPETI ROMANI I I

Table listing books by Karl May with details like title, pages, and price. Includes titles like 'IZ HAGAADA V STAMBUL', 'V GORAH BALKANA', 'KRIZEM PO JUTROVEM', 'PO DIVJEM KURDISTANU', 'PO DEŽELI ŠKIPETARJEV', 'SATAN IN ISKARIOT', 'WINETOV', and '2 U T I'.

Naročite jih lahko pri:

KNJIGARNI "Glas Naroda"

216 West 18th Street

New York, N. Y.

V stoterih slovenskih domovih boste našli to knjigo umetniških slik. Naročite jo še vi.

"Naši Kraji"

Slike so iz vseh delov Slovenije in vemo, da boste zadovoljni.

Zbirka 87 fotografij v bakrotisku na dobrem papirju vas stane —

\$1.

Bohinjsko jezero

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

216 WEST 18th STREET, NEW YORK

Ljubezen za ljubezen

ROMAN IZ ŽIVLJENJA ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: L. W.

Slovo ji ni bilo od nikogar težko, kajti Lizika je bila tedaj zopet v zavodu. Drugače ji na Altwiese ni bil nikdo blizu pri sreči. Strica bi bila prav rada ljubila, ko bi ji dovolil, toda iz strahu pred prapirom s svojo ženo se je vedno izogibal in se navidezno ni zmenil za njo.

Tresoča se in trepetajoča v razburjenosti pride do Hansa Morana, ki je slonel na svojem motornem kolesu in ji ljubezivo in skrbno gleda naproti. Mlada zakonca si do sedaj nista izmenjala niti enega poljuba in tudi sedaj se pozdravita samo s tem, da si sežeta v roke. In kot Hana, je razburjen tudi Moran.

Oba sedeta na motorno kolo in se kar najhitreje odpeljeta, da jih nikdo ne bi mogel več dobiti. In tudi Hansov, drugače tako svez obraz, je bled in napeta odločnost mu žari iz oči. Tako prideta na glavno cesto. Tedaj pa jima pridrvi nasproti avtomobil. Ali je bila razburjenost, da je postal Moran negotov, ali pa je odgovarjal motor — naenkrat se z vso silo zaleti v avtomobil. Hano je v velikem loku vrglo čez cesto na mehko trato, kar je bila njena rešitev, Hans pa je prišel pod avtomobil in je bil na mestu mrtve. Tudi šofer avtomobila je lahko poškodovan, oni pa, ki so sedeli v avtomobilu, so se samo prestrašili. Avtomobil je bil poškodovan, da ni mogel voziti dalje. K sreči je pripeljal mimo mlekarški voz z Altwiesena. Prazne posode za mleko so zložili in tri ponesrečene ljudi položili na voz — mrtvega Hansa Morana, ranjenega šoferja in popolnoma nezavestno Hano. Vus ni bila daleč. Voznik mlekarškega voza v občinski hiši odloži mrtvega Morana in šoferja, še vedno nezavestno Hano, kot bi bilo samo ob sebi razumljivo, pa odpelja na Altwiese.

Tam so Hanin beg že odkrili, kajti tako velika pomoč v takem gospodinjstvu ni mogla izginiti, ne da bi kdo tega opazil.

Gospa Helena Rasmussen, jezna, ker so jo nadlegovali z gospodinjstvi vprašanji, je Hano iskala v njeni sobi in je tam našla njeno pismo. Pismo ji je povedalo vse in z njim pridrvi v pisarno svojega moža. Vrže pismo na pisalno mizo ter si v svojem ogorčenju da duška nad nevaležno Hano, ki se je spustila v ljubezen s svetohlinškim Moranom. Zena pravi, da je popolnoma prav, da je Moran kaj takega napravil s Hano, kajti vedno je bila proti temu, da ga je mož sprejel v službo. In Hana ji je storila v neobvično krivico, ker je kar pobegnila od hiše.

Karl Rasmussen prebere pismo. Nekaj v tem pismu gane njegovo srce, kajti Hana je iskreno prosila za odpustanje, toda ni se upala zaupno obrniti se na strica. Zahvali pa se mu za dom, katerega ji je tako dolgo dovolil in pravi, da ga je rešila velikega bremena, ker gre od hiše. Pravi, da mu ne bo več treba poslušati očitkov svoje žene, ker jo je pripeljal v hišo.

Ko njegova žena v svoji jezi nikakor ne more skončati, ker je vedela, da ne bo nikdar več dobila tako dobre in ubogljive gospodinje, ji pravi mož z grobim glasom:

"Kaj pa vendar hočeš; boki zadovoljna, da si rešena."

Toda naglo je pri gospe Heleni zaničevana, nadležna Hana vstala v vrednosti. Kdo bo sedaj prevzel vse njeno delo, kdo jo bo mogel nadomestiti. Prav nič si ne more pomagati, ker je Hana vodila celo gospodinjstvo. Nehvaležna Hana ni niti na to mislila, v kako zadrego je spravila svoje "dobrotnike." In zopet se razlije cela ploha njene jeze čez moža, ki zopet in zopet prebira Hanino pismo in komaj sliši besede svoje žene. Mogoče je to uro vendarle spoznal, kako mučeništvo je morala Hana prenašati. Tudi Rasmussen ni dvomil o tem, da se je Hana iz ljubezni poročila in jo je Moran hotel rešiti vseh nadlog. Toda, ker je bil bolj pravičen, kot njegova žena, si pravi, da Hane, če je že prišlo tako daleč, ne zadene niti najmanjša krivda. Prav nič čudnega ni bilo, da je hrepenela po človeku, ki jo je ljubil, kajti nikdo se ni brigal za njeno notranje življenje.

Sredi vsega tega razburjenja pride mlekarški voz s še vedno nezavestno Hano, ki se je zopet vrnila v hišo, iz katere je pred kratkim pobegnula.

Gospa Rasmussenova, ko je izvedela, kaj se je zgodilo, bi ji bila najraje zaprla vrata, toda Karl Rasmussen ukazuje, da jo nesejo v njeno sobo. Ko pa gospa Helena izve, da je Hans Moran mrtve, se ne upira več. Ako Hana nima več moža, bo vesela, da bo na Altwiese imela svoj dom in bo bolj gotovo ostala pri hiši, kot prej.

Tako usmiljeni hlapeci odnesejo Hano v njeno sobo in jo položijo v posteljo. Kmalu pride tudi zdravnik, ki je prej dognal Moranovo smrt in je šoferju zavezal rane. Hano kmalu spravi k zavesti. Ko se zave, z velikimi, nevednimi očmi gleda okoli sebe.

Zdravnik je na njej našel nekaj prasik in dognal, da so se ji pretresli živi. Skoro dva tedna mora Hana ostati v postelji, so ji morali streži in ni mogla delati. V hiši je slo vse narobe in vsakdo je dovolj opazil, da je bila Hana duša celega gospodinjstva, gospa Helena pa je neprestano tarnala, da mora poleg vsega dela še strpiti Hani.

Gospa Helena se seveda kaže, kot bi hotela Hano, ki je v hišo zopet prinesla veliko sramoto, pognati iz hiše, pa vendar je nestrjno čakala, da bi Hana zopet vstala in zopet delala ter ji odzvela breme gospodinjstva. Pri tem pa jo je ključvala še skrivna skrb. Popolnoma je bila prepričana o tem, da je Hana imela z oskrbnikom dolgo ljubezensko razmerje in da mogoče ne bo ostalo brez posledic. Še to ji je manjkalo, da bi bilo na Altwiese še treba preživljati otroka nevaležne in lahkomislne Hane in da bo prišla nad hišo še nova sramota. Pri vsem tem pa je čutila v sebi veliko zadobčenje, da bo mogla Hano med svojimi poznanci razglasiti za popolnoma izgubljeno dekle.

Kakorhitro je bilo mogoče s Hano govoriti, jo je stroga teta ostro izpraševala. Takoj prične s poglavito točko in jo vpraša, kaj bo prišel otrok na svet. Hana, ki je bila zelo slaba in obupana, odpre oči in debelo pogleda teto.

"Kaj pa misliš, teta, kateri otrok naj bi prišel na svet?" jo vpraša in zbira svoje misli.

Teta pa vzroji: "Nikar se ne delaj tako nedolžne! Tvojega otroka mislim in hočem vedeti, kdaj ga pričakujes."

(Dalje prihodnjic.)

JAPONSKO-KITAJSKA VOJNA

Oddelek japonske armade koraka na fronto pri Mačang okraju. Ker so Kitajci razstrelili mostove, morajo Japonci bresti vodo.

Čebele so vdrle v cerkev

Pozorni čitatelj, ki je navažen, da shiši o čebelah le dobre stvari, se je letos že brez dvoma čudil, ko je bral o njih tako ne navadne in prav nič dobre stvari. Tako je bilo, na primer, v časopisih poročilo:

Čebele so napadle cerkev, da so v neki angleški cerkvi čebele preprečile črno mašo. Kar se pa zdi nenavadnemu pa tudi šolanemu človeku čudno, si pa zna vsak čebelar dobro pojasniti. To je bila brez dvoma taka črna maša, ko je bila krsta z mrličem v cerkvi, na krsti polno vencev, a cerkev nemara na pokopališču.

V jesenskem času ne morejo čebele ničesar več najti na travniških in v gozdih, pač pa dobi- jo pašo na vrtovih in pokopališčih, kjer cveto astre in begonije, balzamine, gladiole, anemone, georgine, itd. Vse te košarice in ustnice pa so čebelar izredno priljubljene, kakor tudi cvetje bršljanu. Pri astrah in gladiolah je naravnost nevarno vrvenje čebel. Vsake- mu vrtnarju je to znano in tudi prodajalke cvetic na trgu spom- lazni in jeseni komaj ubranijo neznankega navala čebel.

Pri omenjeni črni maši, ki je ni bilo moči dokončati v cerkvi zaradi čebel, je bilo prav kaj sličnega. Bržkone se je množila čebel zarila v cvetje vencev, kjer so našle v jesenskih rožah med ali prah. O kakem roju tu ni govora, ker rojijo čebele v maju in juniju, malokdaj v juliju, kasneje sploh ne. Le včasih je slišati o kakem sestra- danom roju, ki iz obupa izleti iz panja. Mogoče je bil ondi kak tak roj.

Znano je, da dobijo čebele na pokopališčih dosti medu. Tako poročajo z Dunaja, da so na ondotnem pokopališču samo v juliju nabrale čebele 10 kg medu, drugod pa so imeli čebelarji v tem mesecu izgube od 2 do 3 kilogramov. Tudi pri pogrebih je čebele večkrat videti. O nekem severočeskem župniku, ki je bil velik prijatelj čebel, vedo povedati, da so čebele spremile svojega gospodarja na zadnji poti. In vendar tu ni misliti na kako zvestobo kot pri psu, ampak je vse le zaradi cvetja. Dotični župnik je imel, kot je sploh navada čebelarjev, na vr- tu pač taka drevesa, grmovja in rože, ki so tudi čebele imele kaj od njih. Ko je umrl, so brez dvoma naredili vence in šopke iz cvetja z njegovega vr- ta. Čebele, navajene tega cvet- ja, so posedle tudi te vence in svojih spremiljale do groba. In tako so čebele nehote spremile svojega gospodarja na njegovi poslednji poti.

Tako in nič drugače je bilo tudi pri prekujeni črni maši v Angliji, posebno še, če je bilo pokopališče koj pri cerkvi. A te čebele, ki "gredo za pogre-

Popravljanje slik

Restavraciji, obnovitelji u- metniških slik in kipov se v je- senskem času ne morejo prito- žiti, da nimajo dela. Najhujše zbolijo lesene umetnine. Les se čez poletje izsuši. Nenadoma nastopi vlaga in moča in les za- čne "delati," kakor pravijo strokovnjaki. Les se začne ra- di vlage raztezati, podoba "se vrže," to se pravi, da pokaže razpoke, in reže. V hudih pri- merih se pojavi tudi nekakšna kožna bolezen, ki se izraža z najhujšimi mehurčki na barvnih plasteh.

Če škoda ni prevelika, tedaj se dajo te poškodbe kmalu po- praviti. Tam, kjer so na slikah z leseno podlago razpoke, jo do- bro otrgajo in vso desko nale- pijo na drugo, ki je dobro izsu- šena. Mehurčke na barvi oble- lujejo v vbrizganjem skozi vro- čo iglo. Segret likalnik dokon- ča delo, ki pritisne barvno koži- co, ki "se je bila vrgla," spet tesno na podlago.

So pa tudi lesene podobe, ki so na obeh straneh poslikane, kar je najti zlasti med oltarski- mi slikami. Če je treba popra- viči take slike, tedaj je to po- pravilo že kar operacija. Že nekaj dni prej je v obnovitveni delavnici vse razburjeno. Od-

meje v svojih željah in potre- bah. Taki ljudje so kot sod- brez dna, vse, kar vrže vanj nikoli nič ne hasne.

"Sreča, za katero dirjate ta- ko brezmiselno, se ne ujame na- ta način, moj dragi. Sreča ni- ne v bogastvu, ne v oblasti in v nobeni drugi stvari na zem- lji! Sreča je v človeku samem!"

ZELJE

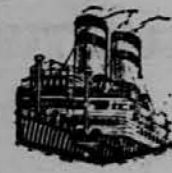
Kavaljevanje s 3. strani.

ko, kot bi mu vzel del kruha." "Kdo pa vam ga hoče vzeti?"

"Poslušajte," se je le neko- liko zbal Anton Lireaux. — "Vhod v hlev bo zahteval del- vrta, seveda ne smem se prito- ževati. Toda, če mi moj gospod- dovoli uporabljati oni mali ko- šček zemlje okraj poti kot vrt- bom dovolj odškodovan."

"Pametno," je odvrnil gos- pod Favrol, gledajoč kočarju v oči. "Zdi se mi, da obsega oni- mali košček zemlje celo jutro." "Ne vem, gospod," je odvr- nil Lireaux z nedolžnim obra- zom, "še nikoli ga nisem meril. Toda zame bi bilo veliko, med- tem, ko vam ne pomeni skoraj- nič."

"Trenutek," je rekel gospod Favrol. "Treba je malo poračun- ati, moj dragi. Kar ste me postopoma prosili, doseže skoraj dva tisoč štiri sto frankov. Če pa pristejem še vrednost zemlje, ki jo hočete imeti, bo zneslo okoli tri tisoč pet sto frankov. Toliko stanejo vaše pomizne želje v enem samem mesecu. To je točno polovico več kot imam jaz sam. Pa še maibrž ne boste srečni. Poslušajte me, moj ljubi Lireaux, bo- gastvo ni za enega, ki nima

Pišite nam za cene vseh II. tov. rezervacijo kabin in po- jaanila za potovanja.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (Travel Bureau) 216 W. 18th St., New York

KRETANJE PARNIKOV SHIPPING NEWS

- 26. oktobra: Bremen v Bremen
- 27. oktobra: Aquitania v Cherbourg
- 28. oktobra: Ile de France v Havre
- 30. oktobra: Conte di Savoia v Genoa
- 2. novembra: Europa v Bremen
- 3. novembra: Queen Mary v Cherbourg
- 6. novembra: Lafayette v Havre, Roma v Genoa
- 10. novembra: Normandie v Havre, Aquitania v Cherbourg, Saturnia v Trst
- 12. novembra: Bremen v Bremen
- 13. novembra: Rex v Genoa
- 17. novembra: Queen Mary v Cherbourg
- 20. novembra: Champlain v Havre, Conte di Savoia v Genoa
- 24. novembra: Normandie v Havre, Bengarlia v Cherbourg
- 26. novembra: Europa v Bremen
- 27. novembra: Vulcania v Trst

- 1. decembra: Queen Mary v Cherbourg
- 4. decembra: Lafayette v Havre, Rex v Genoa
- 8. decembra: Normandie v Havre, Aquitania v Cherbourg
- 11. decembra: Roma v Genoa
- 15. decembra: Queen Mary v Cherbourg, Europa v Bremen, Conte di Savoia v Genoa
- 22. decembra: Aquitania v Cherbourg
- 23. decembra: Aquitania v Cherbourg
- 25. decembra: Saturnia v Trst
- 26. decembra: Normandie v Havre

ZEMLJEVIDI

STENSKI ZEMLJEVIDI JUGOSLAVIJE

Na močnem papirju s plat- neni pregibi 7.50

POKRAJNI ROČNI ZEMLJEVIDI:

Jugoslavija 30
Dravska Banovina 30

CANADA

..... 40

ZDRUŽENIH DRŽAV

VELIKI 40
MALI 15

NOVA EVROPA

..... 50

ZEMLJEVIDI POSAMEZ- NIH DRŽAV:

Alabama, Arkansas, Arizona, Colorado, Kansas, Kentucky, Tennessee, Oklahoma, Indiana, Montana, Mississippi, Washing- ton, Wyoming 25

Illinois, Pennsylvania, Minne- sota, Michigan, Wisconsin, West Virginia, Ohio, New York, Virginia 40

Naročilo je priložiti denar, bodi- si v gotovini, Money Order ali pošto- znamko po 1 ali 3 croti. Če poljete gotovino, računamo- ralično pism.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"
216 W. 18 Street
New York, N. Y.

V PREDPRODAJI

Slovensko-Amerikanski KOLEDAR

ZA LETO 1938

IZIDE NOVEMBRA MESECA

160 STRANI ZANIMIVEGA ČTIVA ... POVESTI, ... ZEMLJEPISE ... ZGODOVINA ... NARAVOSLOV.

JE ... S SLIKAMI

LETOS BO POSEBNO ZANIMIV

Cena Koledarja je 50 centov.

NAROČITE PRI:

KNJIGARNI

"Glas Naroda"

216 West 18th Street New York

KDOR GA VNAPREJ NAROČI MU POSLJEMO VELIK ZEMLJEVID ZDRUŽENIH DRŽAV

Kateremu je dodanih pet zgo- dovinških zemljevidov Amerike. Na drugi strani zemljevida so imena vseh ameriških mest in koliko prebivalcev imajo.

Nadalje: Koliko prebivalcev je imela vsa- ka ameriška država pri predz- njem in pri zadnjem ljudsketu- štvju; glavno mesto vsake dr- žave in število prebivalstva. Zračna razdalja med večjimi mestli. Zgodovinski podatki posameznih držav.

Razdalja med ameriški mesti in mesti v Južni Ameriki, itd. VELIKOST 17 x 24 palcev Kdor naroči Koledar sodaj, bo dobil ta zanimiv zemljevid brezplačno.